

בש"פ 82/15 - מדינת ישראל נגד ר מ

בבית המשפט העליון

בש"פ 82/15

כבוד השופט ח' מלצר

לפני:

מדינת ישראל

המבקשת:

נ ג ד

ר מ

המשיב:

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי
בירושלים (כב' השופט ר' יעקובי) ב-עמ"ת
67898-12-14 שניתנה בתאריך 4.1.2015

י"ד בטבת התשע"ה (5.1.2015)

תאריך הישיבה:

עו"ד עדי שגב

בשם המבקשת:

עו"ד שמשון חן

בשם המשיב:

*

החלטה

1. לפני בקשה למתן רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט ר' יעקובי) מתאריך 04.01.2015 ב-עמ"ת 67898-12-14, אשר בגדרה התקבל עררו של המשיב על החלטת בית משפט השלום (כב' השופטת ג' סקפה שפירא) מתאריך 29.12.2014 ב-מ"ת 6211-12-14.

אביא להלן, בקצרה, את הנתונים הנדרשים לשם הכרעה בבקשה.

עמוד 1

2. כנגד המשיב הוגש כתב אישום, אשר מייחס לו עבירות של איומים ותקיפה נגד אשתו (להלן: המתלוננת) במסגרת שני אישומים, שפרטיהם יובאו להלן:

(א) האישום הראשון – על פי הנטען בכתב האישום, בתאריך 30.11.2014 המשיב והמתלוננת יצאו, יחד עם בתם וזוג חברים, להופעה במועדון בירושלים. במהלך הערב המשיב התקרב למתלוננת וצבט אותה בחוזקה בירך. המתלוננת ביקשה מהמשיב לחדול ממעשיו, אולם המשיב התקרב אליה שוב וקיללה. לאחר מכן המשיך המשיב לצבוט את המתלוננת ולהכאיב לה, על אף בקשותיה שיפסיק. מיד בסמוך, המתלוננת החליטה לעזוב את המקום.

לפי כתב האישום, כשהגיעה המתלוננת לחניית המועדון, המשיב ניגש אליה מאחור והחל להכותה באופן נמרץ בכך שסטר לה מספר רב של פעמים ומשך בשערה. המתלוננת נפלה ארצה והחלה לצעוק ולבכות, עד אשר אנשים אחרים הבחינו בנעשה וניסו להרחיק את המשיב מהאזור, תוך שהוא מאיים על המתלוננת באומרו: "אני יהרוג אותך, אני אגמור אותך". כעבור מספר דקות חזר המשיב וסטר שוב בפניה של המתלוננת, בעודו ממשיך באיומיו עליה.

(ב) האישום השני – על פי האמור בכתב האישום, בתאריך 29.10.2014 חזרה המתלוננת מבילוי לביתה, בו היא מתגוררת יחד עם המשיב. המשיב חשד בה כי יצאה עם גבר אחר, ומשכך קם לעברה ותקף אותה נמרצות בסטירות ואגרופים בפנים ובגוף.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, המדינה הגישה לבית משפט השלום הנכבד בקשה להארכת מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו. בית משפט השלום נעתר לבקשתה של המדינה והאריך את מעצרו של המשיב, תוך שהוא דוחה את המלצתו של שירות המבחן בנוגע לשחרורו של המשיב למעצר בית מלא בבית אחיו, תחת פיקוחם של: האח, אשתו ובתו, ובתנאים נוספים של איזוק אלקטרוני וצו הרחקה מהמתלוננת. בית המשפט הטעים כי קיימות ראיות לכאורה המספיקות לצורך הארכת המעצר עד תום ההליכים, וכי מעשיו של המשיב מצביעים על מסוכנות גבוהה מצידו כלפי המתלוננת. בית המשפט סבר כי לא ניתן לאיין את המסוכנות האמורה באמצעות חלופת המעצר שהוצעה, וזאת לנוכח הספק שהטיל שירות המבחן ביכולתו של המשיב לעמוד בצו הרחקה מהמתלוננת, ולאור חששו של בית המשפט כי המפקחים שהוצעו – לא יוכלו למנוע ממנו להגיע אליה. עוד הוסיף בית משפט השלום הנכבד כי קיימת בעיה בחלופת המעצר שהוצעה לנוכח הקירבה היחסית בין בית אחיו של המשיב לבין בית המתלוננת.

על החלטה זו ערר כאמור המשיב לבית המשפט המחוזי.

4. בית המשפט המחוזי הנכבד, בהחלטה קצרה מאד, קיבל את הערר שהוגש מטעם המשיב והורה על שחרורו לחלופת מעצר בהתאם לתנאים שהומלצו על ידי שירות המבחן (שאוזכרו על דרך ההפניה) – כאשר אלה יתמלאו. במועד זה דחה בית המשפט המחוזי הנכבד את בקשתה של המבקשת לעיכוב ביצוע של 48 שעות לשם הגשת בקשת רשות ערר מטעמה לבית משפט זה.

5. כנגד החלטת השחרור של בית המשפט המחוזי הנכבד הנ"ל, הוגשה בקשת רשות הערר שלפני. לאחר הגשת הבקשה האמורה, ניתנה החלטה משלימה על ידי בית המשפט המחוזי, ובה הוגדרו במפורש התנאים לחלופת המעצר והם: מעצר בית מלא בבית אחיו של המשיב באיזוק אלקטרוני ובפיקוח אנושי כאמור לעיל ובתוספת של מפקח

נוסף שהוא אחיו השני של המשיב; קיום צו הרחקה מהמתלוננת; קיום צו פיקוח מעצרים של שירות המבחן; התחייבות עצמית של המשיב בסך 20,000 ש"ח וערבות מטעם ארבעת המפקחים בסך של 20,000 ש"ח כל אחד.

6. מיד לאחר שהוגשה בקשת רשות הערעור, הועדתי אותה לדיון בפני ובסופו של אותו דיון, בגדרו נשמעו טענות ב"כ הצדדים – הוריתי כי המשיב יישאר במעצר וזאת עד למתן החלטה אחרת (היא ההחלטה שבכאן). עתה אבאר בקצרה את טיעוני הצדדים.

7. במסגרת הבקשה לפני המשיבה טוענת כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה בהחלטתו בכך שבחר לקבל את המלצתו של שירות המבחן, ולא נתן את המשקל הראוי להיסטוריה האלימה של המשיב, שהביאה להרשעות בעבר, ולמעשי העבירה המיוחסים לו. המשיבה סוברת כי קיימת רמת מסוכנות גבוהה בשחרורו של המשיב לחלופת המעצר, וכי אין די במפקחים, או באיזוק האלקטרוני כדי לאיין מסוכנות מיוחדת זו.

8. בדיון שנערך בפני – סמך בא כוחו של המשיב את ידיו על החלטתו של בית המשפט המחוזי. לשיטתו, חלופת המעצר שנקבעה על ידי בית המשפט המחוזי ותנאיה, מאיינים את מסוכנותו של המשיב כדבעי.

9. לאחר תיאור האישומים והשתלשלות העניינים עד הנה – ניתן לעבור לליבון הדברים.

דיון והכרעה

10. כבר נפסק בעבר כי מתן רשות לערור לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) תינתן, על דרך הכלל, כאשר עולה שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים להליך. יחד עם זאת, צוין כי במאטריה של דיני המעצרים, במקרים חריגים תוכל להינתן רשות לערור גם כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת. נסיבות חריגות ומיוחדות כאלה עשויות להתקיים במקרים שבהם סבור בית משפט זה כי החלטת בית המשפט המחוזי פוגעת בזכויות הנאשם מעבר למידה הדרושה, או כאשר החלטת בית המשפט המחוזי איננה מייחסת את המשקל הראוי לביטחון הציבור (ראו החלטות ב-בש"פ 6824/13 יטצ'נקו נ' מדינת ישראל (11.10.2013) וב-בש"פ 4794/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (25.6.2012) וההפניות המובאות שם).

11. לאחר עיון במכלול החומר שהוגש ושמיעת טענות באי-כוח הצדדים, הגעתי למסקנה כי במקרה שלפני מתקיימות אותן "נסיבות חריגות ומיוחדות" המצדיקות מתן רשות ערר – ולפיכך כך אני מורה, בצד קביעה כי יש לקבל את הערר – הכל כפי שיובהר מיד בסמוך.

12. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כאמור, כי יש לשחרר את המשיב בערבות לחלופת מעצר, כאשר החלטתו התבססה על המלצתו של שירות המבחן בעניינו של המשיב. סבורני כי בית המשפט הנכבד שגה בהחלטתו זו שכן היא התבססה בעיקר על "השורה התחתונה" מתסקיר שירות המבחן, ללא כל התייחסות ליתר חלקי התסקיר ומבלי לתת את המשקל הראוי ליתר השיקולים הרלבנטיים בבחינת בקשה להארכת מעצר עד תום ההליכים. עתה אפרט.

13. סעיף 21 לחוק המעצרים קובע, כידוע, שלושה תנאים מצטברים הנדרשים לשם הארכת מעצר עד תום ההליכים: קיומן של ראיות לכאורה, קיומה של עילת מעצר, והעדר חלופת מעצר מתאימה. בית המשפט קמא הנכבד התמקד כאמור רק בתנאי השלישי ולא הקפיד מספיק בנפקות התקיימותם של שני התנאים הראשונים, כמו גם במשמעותה של המסוכנות המיוחדת כאן ובחוסר האפשרות להפיגה בחלופת המעצר שהוצעה. ארחיב להלן.
14. ראיות לכאורה – כאמור, בית משפט השלום הנכבד קבע כי תנאי זה מתקיים, וזאת לנוכח האמור בהודעות שניתנו על ידי: המתלוננת; בתם של המשיב והמתלוננת, ועל ידי אחד מהחברים שהצטרפו למשיב ולמתלוננת לבילוי במועדון בליל האירוע. בית המשפט המחוזי הנכבד לא דן בתנאי זה במסגרת החלטתו, ומשכך נראה כי החליט שלא להתערב בקביעתו של בית משפט השלום בנושא.
- בדיון שהתקיים בפני לא עלה בידי בא-כוחו של המשיב לשכנע אותי כי יש לסטות מהקביעה, לפיה קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של המשיב בהליך דנא.
15. עילת מעצר – המשיב מואשם במסגרת ההליך מושא הבקשה, בביצוע עבירות של אלימות במשפחה, אשר מקימים חזקה כי מתקיימת, לגביהם עילת מעצר בהתאם לסעיף 21(ב) לחוק המעצרים (ראו סעיף 21(ג) לחוק המעצרים). עילת המעצר הרלבנטית בעניינו מלמדת שקיים יסוד סביר לחשש שהמשיב יסכן את בטחונה של המתלוננת ככל שישוחרר לחלופת מאסר. על מסוכנות זו ניתן ללמוד מתיאור האישומים שהובא לעיל, מהיסטורית האלימות של המשיב, הכוללת גם מספר הרשעות, לרבות באיומים ותקיפות של המתלוננת, ואף הרשעה בעבירה של תקיפת שוטר. גם בתם של המשיב והמתלוננת סיפרה כי המשיב נהג להכות את המתלוננת באופן קבוע, וכלשונה: "לא ירחק היום שהוא ירצח אותה". נטייתו של המשיב לאלימות עולה גם מתסקיר שירות המבחן, בו נאמר כי למשיב "צורך עוצמתי וכפייתי בשליטה, וכי אלימותו מתבצעת בקור רוח ובהיעדר יכולת אמפטית מינימלית". באשר למערכת היחסים בין המשיב לבין המתלוננת נכתב בתסקיר כי: "קיימים גילויי קנאה הדדיים המובילים להתפרצויות מצד שני בני הזוג, בהם נוקט [המשיב] באלימות פיזית כלפי [המתלוננת]". שירות המבחן אף ציין חשש כי המשיב יתקשה לשמור על צו ההרחקה מהמתלוננת. לנוכח כל האמור לעיל ברי כי קיימת עילת מעצר של מסוכנות גבוהה לבטחון המתלוננת.
16. חלופת מעצר – בית המשפט המחוזי בחר כאמור לאמץ את המלצתו של שירות המבחן ולהורות על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר, שתוארה בפסקה 5 שלעיל. בית המשפט נימק את החלטתו בכך ששירות המבחן, אשר היה מודע לכלל האילוצים במקרה זה, בחר בכל זאת להמליץ על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר שהוצעה. בית המשפט המחוזי הנכבד הוסיף כי אין לטעמו קושי ביחס למפקחים שהוצעו, ואפילו קיים קושי שכזה – יש באיזוק האלקטרוני כדי לתת מענה לחשש מפני ניסיון של המשיב להפר את תנאי ההרחקה.
17. דעתי היא כי נסיבות המקרה מצדיקות התערבות בהחלטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד וסטייה מהמלצתו של שירות המבחן. דומה כי אין די בחלופת המעצר שנקבעה על ידי בית המשפט המחוזי כדי לאיין את המסוכנות הגבוהה, עליה עמדתי לעיל, ואת החשש העולה מתסקיר שירות המבחן מפני הפרה מצד המשיב של תנאי ההרחקה מהמתלוננת. יעילותו של האיזוק האלקטרוני תלויה ביכולת המשטרה להיענות מיידית להתרעה האלקטרונית על עזיבת המפוקח את האזור אליו הוא מוגבל, משום שאיזוק זה איננו מאפשר איתור של מיקום של המפוקח לאחר העזיבה (ראו: בש"פ 9854/06 עאטיאס נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (13.12.2006)). חשש זה זוכה למשנה תוקף לנוכח הקירבה היחסית בין ביתו של אחיו (בו אמור המשיב לשהות על פי חלופת המעצר המוצעת) לבין בית המתלוננת,

וזאת כפי שציין בית המשפט השלום הנכבד.

לאור כל האמור לעיל, נראה שלא ניתן יהיה להשיג את מטרות המעצר, ולאין את המסוכנות הגבוהה לבטחונה של המתלוננת בדרך של שחרור המשיב לחלופת המעצר שהוצעה.

18. הנה כי כן, מתקיימים במקרה דנן התנאים הנדרשים להארכת מעצר לפי סעיף 21 לחוק המעצרים.

19. טרם סיום, רואה אני צורך להתייחס גם להחלטתו של כב' השופט ר' יעקובי שבחר שלא להיעתר לבקשתה של המשיבה לעיכוב ביצוע של 48 שעות של החלטתו (שביטלה את החלטת בית משפט השלום הנכבד שקדמה לה) - לשם הגשת בקשת רשות ערר לבית משפט זה. סעיף 55 לחוק המעצרים אמנם מותיר את ההכרעה בבקשות כגון אלה לשיקול דעתו של בית המשפט המורה על שחרורו של הנאשם, ואולם נראה כי במקרה מיוחד זה ובשים לב למכלול הנסיבות - היה מקום להיעתר לבקשתה של המדינה.

20. סיכומי של דבר - הערר מתקבל. המשיב יוותר איפוא במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. החלטה זו באה בנוסף להחלטתי מתאריך 05.01.2015.

ניתנה היום, ט"ו בטבת התשע"ה (6.1.2015).

ש ו פ ט